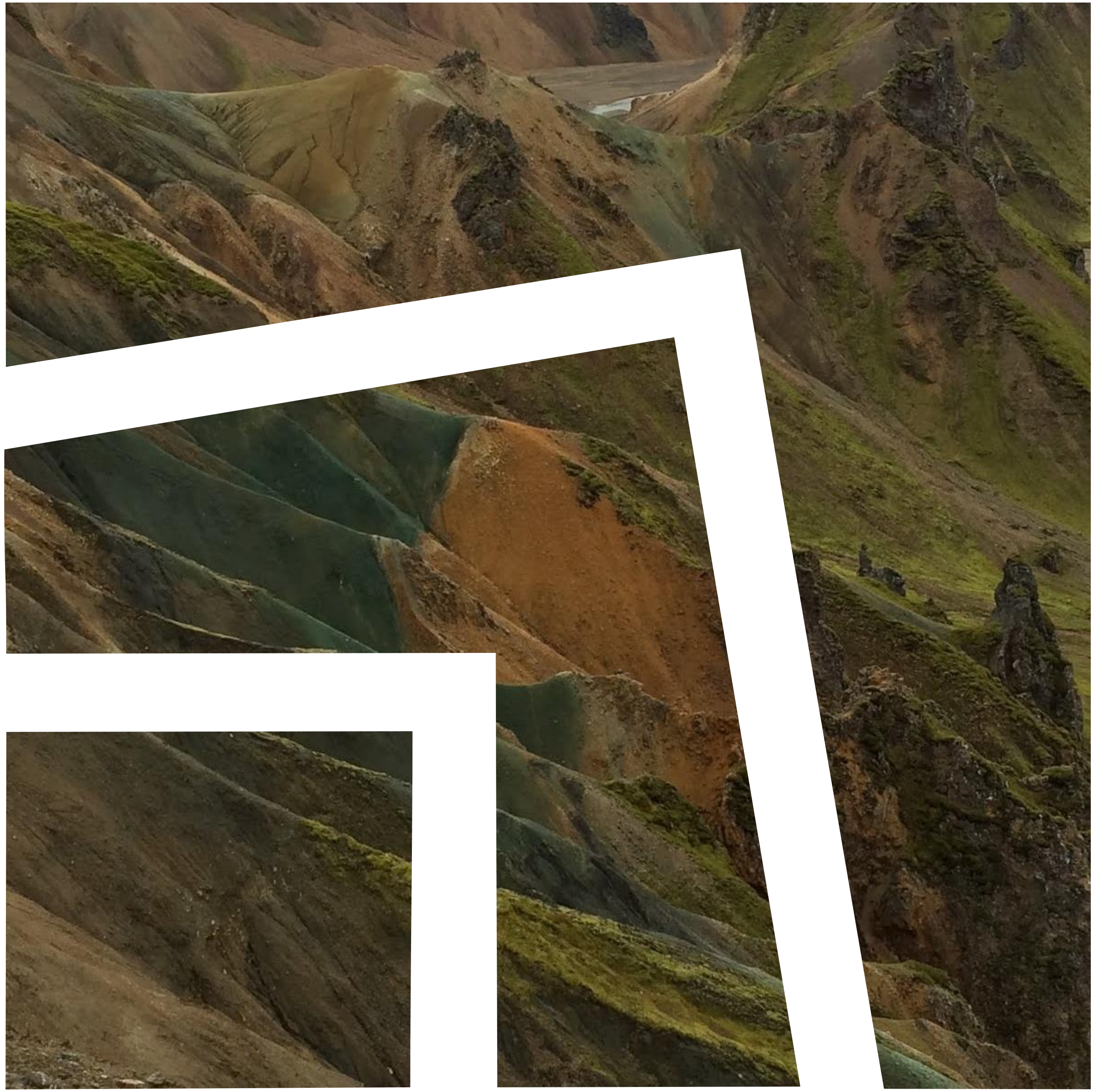

NÝJAR ÁSKORANIR OG AÐFERÐIR VIÐ UMHVERFISMAT

Umhverfismatsdagurinn 7.6.2017

Ásdís Hlökk Theodórsdóttir

Skipulagsstofnun

Dómar og úrskurðir – ný túlkun laga um valkosti og leyfisveitingar

Skipulagsstofnun

- Nokkrir dómar og úrskurðir á undanförnum misserum
- Dómur Hæstaréttar í máli nr. 575/2016, kveðinn upp í febrúar sl.
- Þýðing fyrir aðrar framkvæmdir sem háðar eru umhverfismati
- Tvenn megin skilaboð
  - Um umfjöllun og mat á raunhæfum valkostum í mati á umhverfisáhrifum framkvæmda
  - Um að leyfi verða að byggja á umhverfismati sem fullnægir kröfum laga
- Skilaboð til lagaendurskoðunar og praksís

Lagarammminn – yfirstandandi endurskoðun

- Breytingar vegna tilskipunar frá 2014
- Breytingar í ljósi reynslu af framkvæmd mats á umhverfisáhrifum hér á landi
  - En einnig
- Breytingar í ljósi áðurnefnds dóms

- Breytingarnar varða ýmsa þætti, en meðal annars
  - Gildistíma umhverfismats (samband umhverfismats og leyfisveitinga)
  - Hæfni og þekkingu þeirra sem sinna umhverfismati og stjórnsýslu þess
  - Úrræði stjórnvalda við brotum
  - Svo dæmi séu tekin

Stefna stjórnvalda og stefna í lögum – mikilvægur grundvöllur umhverfismats

Skipulagsstofnun

- Ný náttúruverndarlög
  - Ýmis nýmæli, svo sem
  - Sterkari áhersla á landslagsvernd
  - Sterkari ákvæði um sérstaka vernd vistgerða og jarðmyndana
  - Ákvæði um varúðarsjónarmið
- Landsskipulagsstefna
  - Stefna um skipulagsmál á miðhálendinu, í dreifbýli, þéttbýli og á haf- og strandsvæðum
- Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna

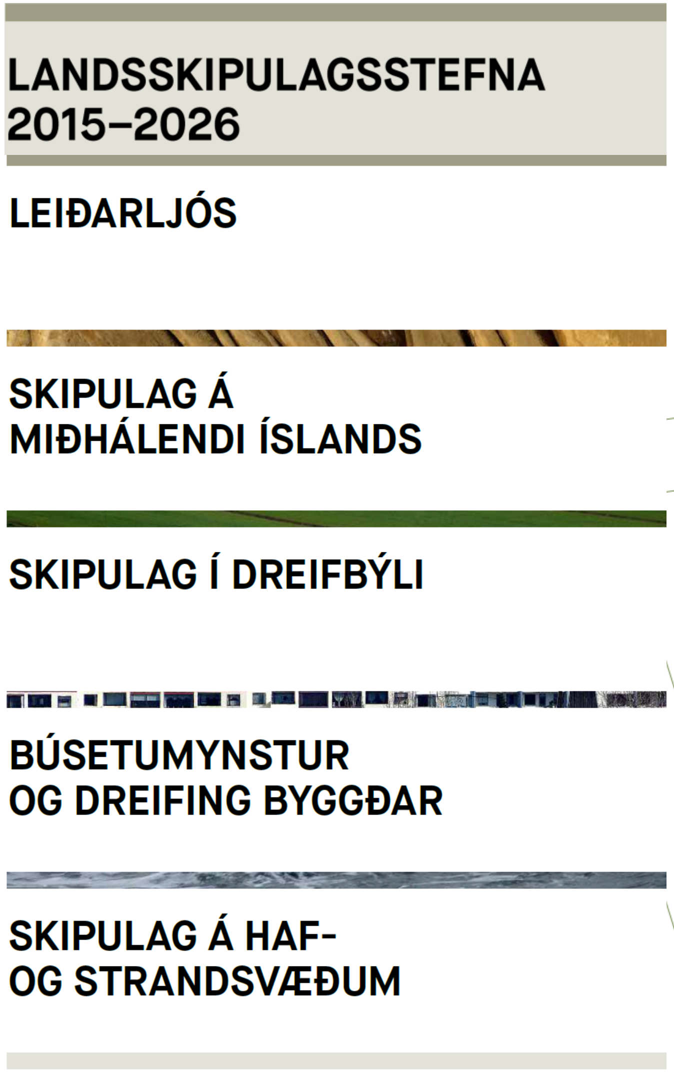

LANDSSKIPULAGSSTEFNA 2015–2026

LEIÐARLJÓS

SKIPULAG Á MIÐHÁLENDI ÍSLANDS

SKIPULAG Í DREIFBÝLI

BÚSETUMYNSTUR OG DREIFING BYGGÐAR

SKIPULAG Á HAF- OG STRANDSVÆÐUM

Nýjar upplýsingar og aðferðir

- Vistgerðarflokkun Náttúrufræðistofnunar Íslands
- Óbyggð víðerni - Viðmið fyrir kortlagningu og áhrifamat
  - Forverkefni Háskóla Íslands, unnið fyrir Skipulagsstofnun 2016-2017
  - Verkefni Skipulagsstofnunar og Umhverfisstofnunar af stað 2017

Víðerni og náttúrugæði
Viðhaldið verði sérkennum og náttúrugæðum miðhálendisins með áherslu á verndun víðerna hálendisins, landslagsheilda, mikilvægra vistgerða og gróðurlenda og verðmætra menningarminja

1.1.4 Kortlagning víðerna
Skipulagsstofnun og Umhverfisstofnun hafi forgöngu um að reglulega liggi fyrir uppfærð kort af umfangi og þróun víðerna á miðhálendinu. Í því felst að ákveða viðmið fyrir mat á umfangi víðerna út frá skipulagssjónarmiðum og að hafa kort sem uppfærð eru reglulega um umfang víðerna aðgengileg fyrir skipulagsvinnu sveitarfélaga og annarra aðila.

1.1.5 Umhverfismat
Við umhverfismat áætlana og framkvæmda á miðhálendinu verði lagt mat á áhrif áætlunar og framkvæmdar á víðerni og hve mikil rýrnun, eða eftir atvikum endurheimt, verður á víðernum.

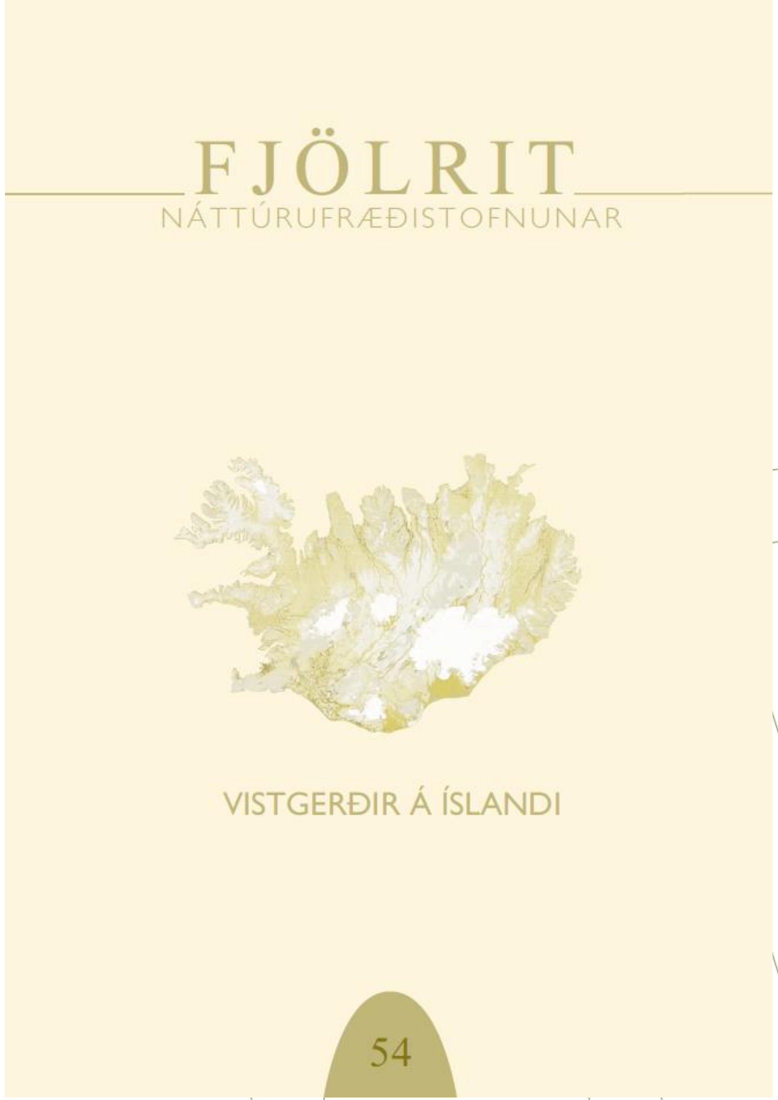

Kynning og samráð

Skipulagsstofnun

Lög um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000

1. gr. Markmið

Markmið laga þessara er:

a. að tryggja að áður en leyfi er veitt fyrir framkvæmd, sem kann vegna staðsetningar, starfsemi sem henni fylgir, eðlis eða umfangs að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, hafi farið fram mat á umhverfisáhrifum viðkomandi framkvæmdar,
b. að draga eins og kostur er úr neikvæðum umhverfisáhrifum framkvæmdar,
c. að **stuðla að samvinnu þeirra aðila sem hafa hagsmuna að gæta eða láta sig málið varða** vegna framkvæmda sem falla undir ákvæði laga þessara,
d. að **kynna fyrir almenningi umhverfisáhrif framkvæmda** sem falla undir ákvæði laga þessara og mótvægisaðgerðir vegna þeirra og **gefa almenningi kost á að koma að athugasemdum og upplýsingum áður en** álit Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum framkvæmdar liggur fyrir.